

מינוי הוועדה היה הישג כביר. עבודתה היתה בעד שני עשירי תלמי הכי בעד השלישי.

הארץ כולה עצרה את נשימתה.

במשך חודשים ארוכים, מאז התמנתה ועדת-החקירה לענין הר שבח במחנות-הפלילים בביירות, האמינו הכל כי תוצאות החקירה יביאו לשינויים גדולים בארץ.

חסדי הליכוד קיוו כי השינויים לא יהיו מהותיים. היו שקיוו ש-הדבר יצטמצם בכמה חילופים ב-צ"ל. היו שהשלימו עם האפשרות שאריאל שרון יצטרך ללכת. היו שהתכוננו למאבק איתנים על השילוח.

לעומת זאת התכונן המערך לאפשרות של רעידת-אדמה מבי שית. לשם כך עשה את הכל כדי לעצור את פעילות שלום עכשיו, מתוך חשש שמא כל פעולה תקלה קל את ההודמנות המזומנת לה. לעיני מנהיגיה של מפלגת-העבודה עמדו חלומות גדולים: התמור שטות הממשלה, התפטרות מנחם בגין, הקסת קואליציה חדשה של המערך המפילגות הדתיות, בלי להסתכן בחירות חדשות.

הצלת הנפש. רוב אנשי הר ליכוד עדיין האמינו שהיתה זאת טעות חמורה להיכנע ללחץ דעת-הקהל ולמנות בכלל ועדת-חקירה, שכל מסקנה שלה היתה מוכיחה רבה להיות לרעת הליכוד. אך מינוי הוועדה היתה אחד ההישגים הגדולים ביותר של הדמוקרטיה הישראלית מאז קמה המדינה. הוא הציל במידה רבה את שמה הטוב של ישראל, שספג מ-הלומה גוראה בעיקבות השבח. הי עובדה שנמצאו 400 אלף ישראלים - מיספר המקביל ל-20 מיליון אמריקאים - שהתכנסו ב-המבנה אחת כדי לתבוע את הר חקירה, ושנשיא-המדינה יצא ב-הודעה פומבית לתמיכה בתביעה זו, היתה פלגת משפעות עמוקה לקראת עתיד המדינה ונפשה.

אולם מינוי הוועדה היה רק הצעד הראשון. החקירה עצמה היתה הצעד השני. עתה תלוי הכל בצעד השלישי: הסקת מלוא המסקנות מן הודיעה.

עם מי להתפייס ?

אם מותר להתפייס עם עם שרצה שישה מיליון יהודים - האם אמור לשאוף להתפייסות עם הפלסטינים ?

זיכרונות מלפני 40 שנה שלטו השבע בכיפה.

מדרום-אמריקה הובא לצרפת, אחרי מאבק של שנים רבות, קלי-אוס בארבי, מי שהיה מסקד הר גסטאפו הנאצי בעיר הצרפתית ליון, במלחמת-העולם השניה. בארבי אחראי לאלפי רציחות. קורבנותיו העיקריים היו אנשי-מחתרת צרפתיים ויהודים.

באותו הזמן הוקרן בטלוויזיה הפרק האחרון של הסדרה מי-ש-פחת אופרמן, שהעלה לעיני הר ישראלים כמעט הראשונה בצורה חזותית את המשמעות האמתית של הנאציזם (ראה יומן איש). לרבים היתה דווקא סדרה זו הר

נוף ארץ-ישראל

לאמי האהובה בצאתה מפתח ביי תה; כיצד יגיבו בעלי הטורים הלאומניים בעתונות-ישראל; כיצד יגדירוני האורתופדים הלאומיים, הבוטנאים הפסיכולוגים לשעה קלה, כיצד ימדדו קומתי ושרשי טר הנאמנות לעם ולמדינה, כיצד יגדירוני כמעטן חורג; מי מטור-סי הפוליטיקה יכנני "יהודון", רי מי יניח סכין בידו, כדי שאתק ענה בגב האומה; מי יחזרני ל-גולה ויכנני "גלותי"; מי יבקש את פרישתי מהמפלגה כדי לשמור על "טהר שורותיה"; מי יכני ב-שוטים ומי יעקצני כעקרב צהוב; מי יתלחש מאחורי גבי ומה יא-מר; מה יעשו המוני המקתאר-תסטים הגלויים וכיצד ינהגו הר סמויים; כמה פעמים ביום ילפ-נו לגדפוני, כמה פעמים יאיימו ברצה שלי ושל משפחתי (זכורים לי עדיין צלצולי הטלפון המאיימים בעת מלחמת לבנון); מה יאמר "המגיב" ממחמיה* וכיצד יגיבו שומרי-החומות האח-רים של סרבניה-הידברות.

אכן, חיל ורעדה תקפוני מול כל המחשבות והאסוציאציות הא-לה. נכנעתי לפחד, מעדתי בחר-דותי. אין אני אמיץ כאורי אבני-רי, כמתי פלד וכיעקב ארנון, וגם לא כאמנון קפליוק. אני ושי-לושת הח'כים האחרים סירבנו להפגש עם אש"ף, ואפילו בתוקף מסויים. פחדנו.

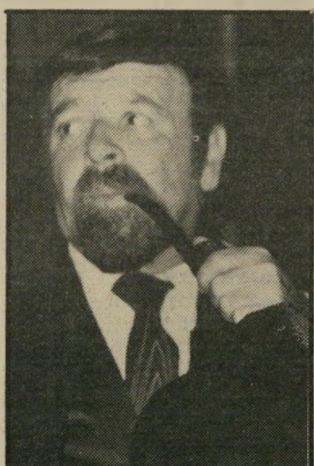
מסכם וייס:

כאשר התחתים יורים המזוות שותקות, כך אומר המשל. אם הר מוות תשתוקנה, יתחילו שוב הר תותחים לירות. לכל קאטיושה יש תחליף. אין תחליף לשלום. שלום עושים עם אויבים. עם ידידים נוסעים לפיקניק.

אם לא נפגש בשיחות, שוב יהיה עלינו, על בנינו ועל נכדינו, נו, להיפגש בשדות-הקרב.

* ח"כ הליכוד בני שליטא.

מספר וייס: נסיית הלב שלי היתה לצאת לדרך, לבוא בשערי אויבי הגי-דולים ביותר בשעה היסטורית זו, ולומר להם: "בואו שלום. כמו שנים שאוחזין בטלית שחלקה תכלת - את התכלת לי השאר לו. אך סירבתי. סירבתי בשל החרדה האישית שתקפה אותי. חרדת מה יגידו; מה יאמרו לבני, נועם, בני-כיתתו, מה יאמרו המורים הנתונים למ-רותה של אסתר רעייתי, מה יאמר רוי תלמידי, שאותם לימדתי כל

ח"כ וייס "מה יאמרו לאב הישיש..."

חיי דרכי-סבלנות; מה יאמרו ב-טרקליטי האוניברסיטאות, שבהן לימדתי, מה יאמר האיש שלי במ-כולת ובדוכן השוק; מה יאמרו במפלגתי - בלישכתה, במרכזה, במוצעת-המחוז ובמועצת-הסניף, במזכירות זו או אחרת; מה יהיה קצב זרימת מכתבי-ההכפשה ל-מערכת העתונים (קוראים כות-בים" בכל עתון הוא המדור הר-מפחיד, הארסי המרושע ביותר); מה יאמרו לאב הישיש שכניו ב-חדרו בבית-החולים ומה יאמרו

הכנסת

ידי וישי

צריך להיפגש עם ראשי אש"ף - אומר שכח וייס, ומסביר מדוע לא עשה זאת בעצמו.

זה היה מעשה פרלמנטרי נועז. הנושא שהובא לדיון היה עניין המגישה של ראשי המועצה היש-ראלית למען שלום ישראל-יפלט-טיני עם יאסר ערפאת ועמיתיו. את הנושא העלה איש-המערך מיכאל ברוזנהר, שגינה את המ-געים במילים שנלקחו מן המי-לון של הליכוד ותנועת-התחייה. לאות מחאה יצאו כמה מיוני המערך מן האולם. רק אחד מהם נשאר באולם והרים את ידו כדי להודיע בפירוש שהוא נמנע מ-הצבעה על הצעת חברי-הליכוד. היה זה שבח וייס (העולם הזה 2370).

השבוע, במאמר ארוך בדבר הסביר וייס, ניצול השואה, את נימוקיו. הוא הביא את דוגמתו של ריצ'רד ניקסון, דמוגו אנטי-קומוניסטי קיצוני, שהגיע לשי-ל-טון ופתח בהידברות עם אויבה השנואה ביותר של ארצות-הברית: סין האדומה. הוא תקף בחריפות את דוברי הליכוד המערך גם יחד.

הוא הוסיף לכך וידי אישי, שהוא מיסמן אנשי מועזע.

סכין בגב. וייס גילה כי לפני כמה חודשים באו אליו, ואל שלו-שה ח'כים אחרים של המערך, שלוחים לאי-שירים וביקשו מהם לשקול אפשרות של פגישה עם ראשי אש"ף. (היה זה שליח אי-טלקי, שקיבל אישור מטעם יאסר ערפאת לזווג באיטליה ועידה תומכית רמת-הדרג של ישראלים ופלסטינים. כאשר התפרסם הדבר, איימו ראשי המערך לגרש משו-רותו כל אדם שייענה להזמנה.)

התמודדות האמתית הראשונה עם התוסעה הנאצית.

לחיצת וייס. דווקא בשבוע זה יצא שרה-חנן של מדינת ישראל, לחם-המחתרת הוותיק יצחק שמיר, לביקור רישמי ב-גרמניה. כנציגה של מדינת-היהודים, שקלטה את שרידי הפליטה, הוא החליף דברי ידידות ואחוזה עם ראשי גרמניה, ארץ שבה חיים עדיין מאות אלפי אנשים שהיו חברים בפלוגות-הסער הנאציות.

הדבר היה בלתי-נמנע. החיים נמשכים. גם אחרי רצח שישה מיליוני יהודים, אין האינטרסים החדשים של מדינת-ישראל מאפ-רים חרם או ניתוק טוטאלי. מציאות חדשה, נסיבות חדשות, הביאו בכרח להתקרבות בין שתי המדינות, שפירושה גם התפייסות בין שני העמים.

הנכדים של מישפחת אופרמן עושים עתה עסקים טובים עם הר נכדים של מישפחת ולס. ואולי גם עם הבנים של האיש שסיקד על מרתף-העינויים של פלוגת-הסער.

היה זה לקח חשוב, שכדאי היה להרהר בו היטב. כי דווקא ביתו שרה-חנן, שלחץ השבוע בידי דות ובחיוך רחב את ידו של השר הגרמני, טען כי פגישה עם ראשי אש"ף היא פשע שלא יכור-שר, "תחתית השפלות" (ראה להלן).

ההיסטוריה האנושית בכלל, ו-ההיסטוריה של היהודים בדרך הר אחרון בפרט, מלמדות כי האויב של היום יכול להיות הידיד של מחר. ואם שישה מיליון יהודים אינם משמשים מחסום לפני הר התפייסות בין גרמניה והיהודים, עשרות קורבנות הפיגועים של אש"ף בודאי לא ישמשו מחסום לפני התפייסות בין שני העמים, אשר נגזר עליהם לחיות ביחד בארץ קטנה אחת.